

Wespendieven ringen

Het is zondagavond half tien als de telefoon gaat. Henk Castelijns, voorzitter en grote animator van de Werkgroep Roofvogels Zeeland, “of ik zin heb komende dinsdag mee te gaan naar de omgeving van Nijmegen om wespendieven te ringen“. Een uitnodiging die je misschien maar eens in je leven krijgt. Tenslotte zijn er op Schouwen-Duiveland maar twee gekende broedgevallen van deze geheimzinnige roofvogel, een op Schuddebeurs eind negentiger jaren en een aan de rand van de Zeepedünen, een jaar of vier geleden.

Die dinsdagochtend treffen we elkaar bij carpoolplaats aan de weg naar De Val bij Zierikzee. Henk legt uit dat de uitnodiging komt van Kees, een Wageningse student, die in juni een aantal dagen bij hem thuis heeft geloged en meehielp met het ringen van Bruine Kiekendieven in Zeeuws-Vlaanderen. Dit is dus de tegenprestatie zeg maar.

Via de Betuweroute, de brug over de Waal bij Nijmegen en de schitterende Zevenheuvelenweg met zijn glooiende landschap tussen Berg en Dal en Groesbeek eindigt onze geanimeerde rit, met Henk zit je nooit om roofvogel gerelateerde gesprekstof verlegen, in de woonplaats van Kees. Even later voegt Gerard zich bij ons, een onderzoeker die al 40 jaar roofvogels monitort en ringt in het Rijk van Nijmegen en het Duitse Reichswald, globaal gesproken het dichte, heuvelachtige bosgebied tussen Nijmegen en het Duitse Kleef.

Broedgebied van de Wespendief nabij Groesbeek. Foto Henk Castelijns.

Onze eerste stop wordt de werkschuur van Natuurmonumenten vlakbij Groesbeek. Het landschap ligt er schitterend bij, een vallei met wat zomergraan, weilandjes en heel veel bloemen. Aan de overkant een schitterend beuken- dennenbos op heuvelachtig terrein, het territorium van een Wespendievenpaar dat al een paar jaar bezet is.

We struinen de vallei door, prikkeldraad over en het bos in, het klimtuig mee zeulend. Na tien minuten lopen is het van verse takken met het blad voorziene nest gelokaliseerd, het blijft altijd even zoeken. Het jaar daarvoor werd het nest pas in de herfst gevonden, de vogels waren natuurlijk al lang vertrokken. Ondanks uren durende speurtochten die zomer was het niet eerder gelokaliseerd. De wespendif staat niet voor niets bekend als een geheimzinnige, vlak onder boomtopniveau vliegende vogel die moeilijk te vinden is, vooral in het broedseizoen. Een broedseizoen dat door de late aankomst uit Afrika overigens pas eind mei begint.

Onze onderzoeker en klimmer moest heel wat toeren uithalen om bij het nest te komen, het kostte hem bijna een kwartier. Intussen had een oudervogel een doorstart gemaakt op het nest. Hij of zij had ons niet gezien, tot de poten de nestrand raakten en direct verder vloog. Echter van schrik liet hij/zij de prooi vallen, recht voor onze voeten. Het was een nog levende kikker.

De jonge vogels werden door Gerard in een zak gedaan en naar beneden getakeld. Daar werden ze gemeten en gewogen en natuurlijk van een ring voorzien. Als makke poppen bleven ze liggen. Ze vertoonden nauwelijks enige agressie en lieten zich uitgebreid bekijken en fotograferen.

We pakten onze spullen, klauterden terug naar de werkschuur en gingen op weg naar de volgende ringplek. Deze lag aan de rand van Groesbeek in een publiek

Kop van een jonge Wespendif. De washuid van jonge Wespendifen is opvallend citroenkleurig. Bij de ouders is deze donker. In het najaar is de kleur van de washuid een goed kenmerk om jongen en volwassen vogels te scheiden. Het neusgat is smal en niervormig. Dit biedt bescherming tegen wespen. Foto: Henk Castelijns.

toegankelijk naaldbos pal naast een fietspad. Ook daar ringden we twee jonge wespddieven. Ook hier uitgegeten honingraten onder en in het nest. Zoals bekend graven wespddieven honigraten uit waarna de larven opgegeten worden. Dit nest bleek achteraf het laatste waarvan we de jongen die dag ringden.

De derde stop, langs een beek op enkele honderden meters van de Duitse grens dicht bij het Duitse Reichswald leverde niets op. Of toch wel het (oude) roofvogelnest bleek bezet door een Nijlgans. Mocht de lezer verrast zijn dat Nijlganzen in bomen broeden, ook ik wist dat niet. Alhoewel we daarna het gebied nog van alle kanten doorkruisten, er waren daar de laatste tijd regelmatig wespddieven gesignaleerd, troffen we geen bezet nest aan.

Klauw van een Wespddief. De klauw is niet 'gemaakt' om prooien te doden, maar om wespennesten uit te graven. Foto: Henk Castelijns

Niet getreurd, een schitterende ervaring rijker begaven we ons tegen zevenen 's avonds vermoeid doch voldaan, zoals dat zo mooi heet, terug naar De Val.

Bert Kleijn, maart 2011